

IDAMAISED VAIBAD, HING JA TRADITSIOON

Trendid tänapäeva kiiresti muutavas elus saavad selgemaks, järjest enam soovitakse end ümbritseda looduslike materjalidega, ikka enam aktsepteeritakse kodudes idamaiseid käsitöövaipu.

Idamaised vaibad kannavad endas hinge ja traditsioone, oma värvivaliku ja mustrikirevusega loovad interjööri kontraste ja põnevust. Ehtne vaip kaunistab alati kodu üldmuljet ja on aegumatu.

Vaip annab edasi aastasade pikkusi käsitöötraditsioone ja on seepärast juba iseenesest kaunis dekoratsioon. Need vaibad sobivad võrdset hästi nii moodsasse kui ka klassikalisse interjööri, aga ka külmadesse *high-tech* klaasist ja kivist kontoritesse.

Vaipade ajalugu on vanem kui 2000 aastat. Algselt kasutasid rändhõimud neid eluasemete soojustamiseks. Kangasteljed pandi üles kõikjal, kuhu pikemalt peatuma jäädi, ja vaipadesse kooti oma aja sümbolid ja ajalugu. Erinevate vaibamustrite nimetused tulenevadki asukohast, iga piirkonna vaibad on erineva mustriga näiteks: Belutsch, Buchara, Ferahan, Hamadan, Gabbeh, Keschan jne.

Kui idamaised vaibad 17. saj Euroopas tuntuks said, kasutati neid eelkõige praktiliste luksusesemetena, mida vaid kõige rikkamad ja võimukamad said enesele lubada. Pärsia vaipade kaunistasid valitsejad losse ja aadlikud oma elamuid.

Käsitöövaiba kudumine on äärmist täpsust ja aega nõudev töö. Osavaid käsitöömeistreid jääb järjest vähemaks. Noori aga päevast päeva samade kangastelgede taga keeruliste mustrite sõlmimine ei köida. Seega võib vaibakudumist pidada hääbuvaks kunstiks. Kahte täiesti identset käsitöövaipa on raske leida, vaiba ääred ei ole enamasti perfektselt sirged, ääristus pisut ebahütlane. Samas on käsitöövaiba ostmisel tegemist investeringuga, mille hind aastatega tõuseb. Kulunud vaipa parandatakse ning 60aastane vaip maksab mitu korda rohkem võrreldes uue vaibaga, paarisaja-aastaseid vaibasäilmeid eksponeeritakse aga klaaskapis.

Siidvaibad

Siid on kõige kallim käsitöövaipade valmistamisel kasutatav materjal. Siidi saadakse siidiusside kookonitest ja esimesena võeti siid kasutusele Hiinas. Tänapäevani valmivad just Hiinas kõige kaunimad siidvaibad. Selliselt valmistatud vaipu kasutatakse nii seinadekoratsioonideks kui ka põrandavaipadena.

Hiinas on siidvaipu valmistatud 2000 aastat. Siidvaiba kudumine väga raske, täpsust ja aega nõudev töö, mis köidab järjest vähem nooremat põlvkonda. Ennustatakse, et siidist käsitöövaipade valmistamine tulevikus määratud kadumisele ja seetõttu on Hiina siidvaibad saanud kollektsionääride huviobjektiks. Siidvaipu kutsutakse kollektsionääride hulgas "pehमेks kullaks", need vaibad on Hiina iidse kultuuri, elutarkuste ja kujutluspiltide edasikandjad.

Sümbolid

Ajalooliselt on käsitöövaipade mustrisse kootud sümboleid ja sõnumeid. Lisaks Pärsia vaipadelt tuntud ornamentidele – medaljonid, geomeetrised kujundid – on levinud loomaja taimemustrid. Lövid ja pistrikud väljendavad julgust, võitu, kuulsust. Haigrud sümboliseerivad pikka iga, vaibasse kootud kukk kaitseb omanikku kurja eest. Paabulind on orientaalkultuuris puha lind, fööniks sümboliseerib surematust. Kaamelid kehastavad õnne ja varakust. Draakonid on suure võimu sümbolid.

Taimsetest kujunditest näitab elupuu igavest elu, küpress elu pärast surma. Lootoseõied on pühaduse ja puhtuse sümboliks. Vaibasse kootud pilved on hea ende näitajaks. Hiinas on kasutusel ka budistlikud ja taoistlikud märgid, nagu svasatika ning Yin ja Yangi sümbol.

UUDIS: siid- ja Pärsia vaibad

gobelään-seinavaibad

loomannahad

VAIBAGALERII

TEIE NÕUANDJAD VAIBAMAAILMAS

Jõe 3, Tallinn • tel 611 6595

Pärnu mnt 234, Tallinn • Järve keskuse 0 korrusel • Tel 677 5850

www.vaibagalerii.ee